

Välismaise kutsekvalifikatsiooni tunnustamine

29.09.2023

Maris Saarsalu

Millest juttu tuleb

- Õiguslikud alused
- Mõisted
- Kutsealane tunnustamine
- Akadeemiline tunnustamine
- Rahvusvahelised tunnistused
- Kokkuvõte

Kuidas käib

Kontrolli, kas tegemist on reguleeritud kutsega

✓ Jah

Esita avaldus pädevale organile

Lisa avaldusele:

- koopia isikut tõendavast dokumendist
- riigilõivu tasumist tõendava dokumendi koopia
- välisriigis omandatud kutsekvalifikatsiooni tõendava dokumendi (diplom, tunnistus, sertifikaat, pädevustunnistus) või selle kinnitatud ärakiri
- lisadokumendid, pädeva asutuse nõudel

Oota pädeva asutuse otsust (kuni 4 kuud). Otsus on haldusakt ja vaidlustatav.

Hea teada!

- Tunnustamine ei ole kutse andmine ja sellega ei kaasne kutseeksamit
- Tunnustamisel hinnatakse välisriigis omandatud **kutsekvalifikatsiooni** vastavust Eestis **reguleeritud ametikohtal või kutsealal** töötamiseks nõutavale kutsekvalifikatsioonile
  - ✓ kutsekvalifikatsioon ei ole kutse (kvalifikatsioon) kutseseaduse mõistes
  - ✓ reguleeritud ametikoht või kutseala ei pruugi tähendada kutse omamise nõuet
- Tunnustamise tulemusel ei anta kutsetunnistust

Regulatsioonid

- [Direktiiv 2005/36/EÜ](#)
[kutsekvalifikatsioonide tunnustamise](#)
[kohta](#)
- [Välisriigi kutsekvalifikatsiooni](#)
[tunnustamise seadus](#)
- Eriseadused

Mõisted

- **Reguleeritud ametikoht** - ametikoht, millel töötamine eeldab seadusega või seaduse alusel määratud kutsekvalifikatsiooni
- **Reguleeritud kutseala** - kutse-, eri- või ametialane tegevus, millel töötamine või kutsenimetuse kasutamine eeldab seadusega või seaduse alusel määratud kutsekvalifikatsiooni
- **Kutsekvalifikatsioon** - dokumentaalselt tõendatud haridus või töökogemus või mõlemad, mida nõutakse reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks. **NB! Ei ole kutse kutseaduse mõistes**
- **Sektoriaalne kutse** - reguleeritud kutsed, millede puhul on valdkonna õppekavade struktuuri ja sisu miinimumnõuded riikide vahel ühtlustatud. Sellised kutsed on arst, üldõde, proviisor, ämmaemand, loomaarst, arhitekt.
- **Üldsüsteemi kutse** – muud reguleeritud kutsed
- **Pädev asutus** – nimetatud ministeerium või amet Eestis, kelle ülesandeks on välisriigis välja antud tunnistuste vastavuse hindamine ja vajadusel töötamise õiguse/loa/sertifikaadi/litsentsi registreerimine ja väljastamine. **NB! Kutse andja ei ole pädev asutus. Pädeva asutuse väljastatud tõendeid ei kanta kutseregistrisse!**

Reguleeritud kutsete Pädevad asutused Eestis

Reguleeritud kutsete Eestis

Nt vandeadvokaat – advokatuuriseaduse kohaselt peab vandeadvokaadil olema omandanud õiguse õppesuunal vähemalt riiklikult tunnustatud magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja X ajaline töökogemus

Reguleeritud kutsete kohta jagavad infot riikides olevad riiklikud [kontaktpunktid](#)

Pädevad asutused Eestis

Nt advokatuuriseaduses on määratud pädevaks asutuseks välismaise vandeadvokaadi kvalifikatsiooninõuete vastavase hindamisel Eesti Advokatuur

Kutsealane tunnustamine

Tunnustamisel hinnatakse välisriigis omandatud kutsekvalifikatsiooni vastavust Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks nõutavale kutsekvalifikatsioonile **NB! tunnustamine ei tähenda kutseksamile saatmist ja kutse andmist**

Tunnustamise süsteem

- Automaatne tunnustamine – sektoriaalsed kutsed
- Üldsüsteemi tunnustamine – üldsüsteemi kutsed

Välismaise kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadus

Kontrolli, kas tegemist on reguleeritud kutsega

✓ Jah

Esita avaldus pädevale organile. Lisa:

- koopia isikut tõendavast dokumendist,
- riigilõivu tasumist tõendava dokumendi koopia,
- välisriigis omandatud kutsekvalifikatsiooni tõendava dokumendi (diplom, tunnistus, sertifikaat, pädevustunnistus) või selle kinnitatud ära kiri
- lisadokumendid, pädeva asutuse nõudel

Oota pädeva asutuse otsust (kuni 4 kuud).
Otsus on haldusakt ja vaidlustatav.

Kutsealane tunnustamine, üldsüsteemi kutsed (reguleeritud põhimõte)

- Kui ametikoht või kutseala on reguleeritud nii Eestis kui ka välisriigis, **tunnustab pädev asutus taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni**
  - kui taotlejal on välisriigis sellel reguleeritud ametikohal või kutsealal **töötamiseks vajalik kutsekvalifikatsioon** ja
  - taotleja **kutsekvalifikatsiooni tõendava dokumendi** on välja andnud välisriigi **pädev asutus**
- Kui ametikoht või kutseala on Eestis reguleeritud, kuid välisriigis ei ole, **tunnustab pädev asutus taotleja välisriigi kutsekvalifikatsiooni**
  - kui **taotleja on** viimase kümne aasta jooksul **sellel kutsealal töötanud täisajaga ühe aasta** või osaajaga töötades aja, mis on samaväärne üheaastase täisajaga töötamisega,
  - **tal on** välisriigis sellel kutsealal **töötamiseks vajalik kutsekvalifikatsioon** ja taotleja **kutsekvalifikatsiooni tõendava dokumendi** on välja andnud välisriigi **pädev asutus** ning see tõendab, et taotleja väljaõpe võimaldab sellel kutsealal tegutseda.

Akadeemiline tunnustamine

- Hinnatakse omandatud hariduskvalifikatsiooni vastavust Eesti haridussüsteemi haridustasemetele ja kõrghariduse astmetele.
- Kõrgharidusega seonduvate kvalifikatsioonide Euroopa regioonis tunnustamise konventsioon
- Ülemaailmne kõrgharidusega seotud kvalifikatsioonide tunnustamise konventsioon
- Akadeemilise tunnustamise ja kutsealase tunnustamise ühisosa ilmneb, kui haridusdokumente hinnatakse eesmärgiga võimaldada juurdepääs tööturule või teatud akadeemilise kraadiga kaasnevatele täiendavatele õigustele
- Konventsioonist tulenevaid kohustusi täidab ja tunnustav asutus Eestis on ENIC/NARIC Keskus
- INFO <https://harno.ee/arenguvoimalused-ja-kvalifikatsioonid/valisriigi-kvalifikatsioonide-tunnustamine/kutsealane>

Rahvusvahelised tunnistused

Euroopa kutsekaart

- Rahvusvahelised/üle-Euroopalised tunnistused, nt
  - Euroinsener
  - Eurokeevitaja
  - Euroopa treener
- Euroopa kutsekaart - elektrooniline tunnustamine
  - Üldõde
  - Proviisor
  - Füsioterapeut
  - Mägigiid
  - Kinnisvaramaakler

Kokkuvõte

- Tunnustamisel hinnatakse välisriigis omandatud kutsekvalifikatsiooni vastavust Eestis reguleeritud ametikohal või kutsealal töötamiseks nõutavale kutsekvalifikatsioonile. Tunnustamine ei ole kutse andmine
- Pädev asutus (tunnustaja) on seaduses määratud ja kutse andja roll tunnustamisel puudub
- Tunnustamist sooviv isik suunata vajaliku teabe saamiseks
  - ✓ Haridus- ja Teadusministeerium: Tiia Raudma (kõrg- ja kutsehariduspoliitika ning elukestva õppe osakond, tiia.raudma@hm.ee, tel 56499163
  - ✓ Eesti ENIC/NARIC Keskus: Karlote Kiissa, karlote.kiissa@harno.ee, tel 697 9216
- ✓ Kuidas arvestada välisriigi tunnistusi kutse andmisel?
  - ✓ Lasta taotlejal küsida haridusdokumendile vastavushinnang ENIC/NARIC-ust
  - ✓ Töökogemuse vastavust peab kutse andja ise hindama. Võib küsida lisadokumente

Olulised lingid

- ✓ Eestis reguleeritud kutsed <https://harno.ee/arenguvoimalused-ja-kvalifikatsioonid/valisriigi-kvalifikatsioonide-tunnustamine/kutsealane#reguleeritud-kutsed--accordion>
- ✓ Pädevad asutused <https://harno.ee/arenguvoimalused-ja-kvalifikatsioonid/valisriigi-kvalifikatsioonide-tunnustamine/kutsealane#padevad-asutused--accordion>
- ✓ Euroopa reguleeritud kutsete andmebaas: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/index.cfm?newlang=en>
- ✓ Riiklikud [kontaktpunktid](#), Eestis Haridus- ja Teadusministeerium, ERIC/NARIC
- ✓ Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamine Eestis: <https://harno.ee/arenguvoimalused-ja-kvalifikatsioonid/valisriigi-kvalifikatsioonide-tunnustamine/kutsealane>
- ✓ Kutsekvalifikatsioonide tunnustamise süsteem EL: <https://eur-lex.europa.eu/ET/legal-content/summary/system-for-the-recognition-of-professional-qualifications.html>

Oled oodatud!

- Europassi kommik: "Roheoskuste jõul edasi!",
11. oktoober
- Kutse andjate kovisioon, 17. oktoober